

[J. S. Foget.]

men i øvrigt vil jeg, som sagt, gerne stemme for det, der her er foreslaaet.

Justitsministeren (Harald Petersen): Maa jeg takke for den velvillige Modtagelse, som Lovforslaget har faaet i det høje Ting.

Det, der navnlig har interesseret de forskellige ærede Talere, er Spørqsmaalet om, hvor vidt Lovens tilbagevirkende Kraft strækker. Her tror jeg, man har overset en Del af Lovforslagets § 2 og kun hæftet sig ved det første Punktum, hvorefter Loven har Gyldighed fra 1. Maj 1941. Det ærede Medlem Hr. Krarup var specielt inde paa det Forhold, hvorvidt et Fæstemaal paa 1 Aar, som er indgaaet den 1. November, nu medfører, at der skal ydes en Sommerferie paa 12 Dage, hvoraf altsaa Halvdelen skulde falde i indeværende Sommer. Men dette Spørqsmaal løses jo i 2det Punktum i § 2, hvori der siges, at hvis Tjenesteforholdet er paabegyndt før den 1. Maj 1941, beholder Medhjælperen for Tiden indtil da den ham efter den hidtil gældende Lovgivning tilkommende Ret til Frihed, hvorimod kun den Del af Tjenestetiden, der ligger efter nævnte Tidspunkt, kan medregnes ved Anvendelsen af Reglerne i § 1, 1ste Punktum. Det vil altsaa sige, at i denne Relation bliver Fæstemaalet, der er indgaaet for et helt Aar, i Virkeligheden kun at betragte som et halvvaarligt Fæstemaal fra 1. Maj til 1. November, saa at Loven kun faar Virkning i dette Halvaar.

Hvad angaar det ærede Medlem Hr. J. S. Fogets Bemærkninger om, at Medhjælperloven er saa ilde, at den kun giver Rettigheder for den ene Part, men ingen Pligter, er dette efter min Opfattelse en Mistydning af Medhjælperloven, thi den er jo gensidig, saaledes som alle Forhold mellem to Parter er det. Der er selvfølgelig Pligter for begge Parter, ligesom der er Rettigheder for begge Parter, og de er endda meget nøje angivet i Medhjælperloven. Det, der er Skavanken — kan man godt kalde det —, er jo, at naar Medhjælperen krænker sine Pligter, saa er det meget vanskeligt at faa gennemført de ham paa-hvilende Pligter, men det bundes igen i, at Medhjælperen normalt er en Person, der økonomisk er stillet meget ringe, idet han intet har, hvori der kan gøres Udlæg; han har intet, hvoraf han kan præstere den Erstatning, han idømmes. Det ærede Medlem sagde, han kendte et Tilfælde, hvor en saadan Medhjælper var blevet idømt en Bøde paa 250 Kr.; men det er urigtigt, for det drejer sig netop ikke om en Bøde,

men derimod om en Erstatning. Var det en Bøde, kunde den eventuelt inddrives ved, at den paagældende blev indsat til at afsonse Bøden, saa at han altsaa derigennem kom til at føle Smerten. Efter den gamle saakaldte Tyendelov fra 1854 var det saaledes, at Tyende, som krænkede sine Forpligtelser, foruden Erstatning blev idømt en Bøde, men dette blev afskaffet ved Medhjælperloven af 1921. Der har været meget delte Meninger om dette Punkt, og det skal jeg ikke komme nærmere ind paa, men man havde altsaa dengang Adgang til at give en Bøde, som vedkommende enten maatte betale eller ogsaa afsonse. Det blev, som sagt, afskaffet som et forældet Institut. Om det just er rigtigt, eller om Tiderne er saaledes, at man igen bør gennemføre et saadant Bødesystem for Medhjælperen, er et Spørqsmaal, som jeg i hvert Fald ikke her ønsker at tage Stilling til.

Selvfølgelig maa jeg give de forskellige ærede Talere Ret i, at dette Lovforslag ikke er fuldkomment, og det kommer af, at intet er fuldkomment paa denne Jord, alt er Menneskeværk, men man maa yderligere huske paa, at Medhjælperloven omfatter saa uhyre mange Kategorier af Mennesker. Det er meget karakteristisk, at baade ved Behandlingen i dette høje Ting og ved Behandlingen i Folketinget har man i væsentlig Grad talt om Landarbejderen, Landbrugets Medhjælper; de fleste Ordførere har nemlig været Folk med Tilknytning til Landbruget. Man synes ganske at have overset, at der foruden disse findes mange andre, ikke mindst blandt Bygdommen, som falder ind under Medhjælperloven. Det er altsaa en meget broget Forsamling, og det er næsten ugørligt at træffe en Bestemmelse, som kan siges at opfylde alle Krav. Man har gjort sit bedste i dette Lovforslag, og man har navnlig ved Affattelsen gjort Lovbestemmelsen meget bøjelig, idet den i Modsætning til den egentlige Ferielov ikke er obligatorisk, saa at man kan tale sig til Rette om Forholdene. Det er maaske gavnligt, at det er saaledes, netop naar man tager i Betragtning, at det er en saa broget Forsamling, der skal dækkes igennem denne Lovbestemmelse.

Heller ikke jeg tror, at Bestemmelsen faar saa stor Betydning; denne Opfattelse skinnede igennem mange af de Taler, der er holdt om dette Spørqsmaal baade her i Tinget og i Folketinget, idet næsten alle har været enige om, at reelle Husbønder, reelle Arbejdsgivere i vore Dage for længst har indført det Dagetal, som nu bliver indført her i Medhjælperloven, saa at det